

Proactieve bescherming van de vleermuis door middel van ruimtelijke ordening

mr. Arthur Pol
Tilburg University
Tilburg Law School
Masterstudent Milieurecht (LL.M.)

Waar gaan we het stap voor stap over hebben?

1. Internationaal en Europees recht;
2. Habitatrichtlijn en Ruimtelijke ordening: case C – 383/09
3. Ruimtelijke ordeningsinstrumenten

Internationaal recht:

* Verdrag van Bonn, in bijzonder “Eurobats”:

De overeenkomst Eurobats is gericht op 37 soorten vleermuizen, waaronder de Gewone en de Ruige dwergvleermuis. Belangrijk in dit verband is artikel 3 met daarin de volgende verplichtingen, als:

- Bescherming van gebieden die belangrijk zijn voor het voortbestaan van de soorten, met ook aandacht voor foerageergebieden
- Maatregelen treffen om de bescherming te stimuleren.

Belangrijk is artikel 3, tweede lid Eurobats: “*each Party shall endeavour to indentify and protect important feeding areas for bats from damage or disturbance*”

Europees recht

Habitatrichtlijn

- Artikel 12, eerste lid: Lidstaten treffen de nodige maatregelen voor de instelling van een systeem van strikte bescherming van de in bijlage IV, letter a vermelde diersoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Hierbij wordt een verbod ingesteld op ondermeer:

1. het opzettelijk verstoren van de soorten;
2. beschadiging of vernieling van de voortplantings – of rustplaatsen.

Europees Hof van Justitie stelt:

1. Omzetting artikel 12, eerste lid, Habitatrichtlijn betekent:

- vaststelling volledig wettelijk kader;
- treffen van concrete en specifieke beschermingsmaatregelen;
- stedenbouwkundige projecten moeten onderworpen zijn aan beschermingsmaatregelen t.b.v. beschermde soorten (EHvJ C – 383/09, r.o. 102)

Ruimtelijke ordeningsinstrumenten:

- a. Bestemmingsplan
- b. Omgevingsvergunning

Bestemmingsplan:

1. Voorwaardelijke verplichtingen in bestemmingsplanregels, mits ruimtelijke relevantie aanwezig is.

Hoe ga je dat doen?

1. Aanleg van bijvoorbeeld groenvoorzieningen in het bestemmingsplan regelen;

2. Voorwaardelijke verplichting kan in het bestemmingsplan worden opgenomen. Dit moet erop neerkomen dat de hinderveroorzakende activiteit pas mag worden gestart als de mitigerende voorzieningen zijn getroffen.

Voorbeeld:

Artikel 18 Wonen

18.2. Bouwregels

18.2.1 Gebouwen

e. Onverminderd het bepaalde onder a t/m d zijn de ter plaatse van de aanduiding “leefgebied vleermuizen” hoofdgebouwen slechts toegestaan indien:

- Deze worden voorzien van een houten dakrand met een minimale hoogte van 50 cm., en op een open ruimte ten opzichte van de onderstaande buitenmuur van tenminste 2,5 cm;
- De op het zuiden gerichte spouwmuur bevatten open stootvoegen ten behoeve van de verblijfplaats van vleermuizen.

Voorbeeld Wijzigingsbevoegdheid:

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om de bestemming “Groen” te wijzigen in de bestemming “Wonen” mits voldaan wordt aan de navolgende eisen:

1. Nieuwe woningen en (latere) uitbreiding van woningen zijn slechts toelaatbaar indien door middel van een onderzoek, uitgevoerd door een ecologische deskundige, wordt aangetoond dat geen schade wordt toegebracht aan het leefgebied van de vleermuis.
2. De hoofdgebouwen worden voorzien van een houten dakrand met een minimale hoogte van 50 cm, en een open ruimte ten opzichte van de onderstaande muur van tenminste 2,5 cm.
3. De op het zuiden gerichte spouwmuren bevatten open stootvoegen ten behoeve van de verblijfplaats van vleermuizen.

Omgevingsvergunning

1. Omgevingsvergunning voor afwijken van het vigerende bestemmingsplan kan voorschriften bevatten, mits ruimtelijk relevant.

2. Beplantingsvoorschriften kunnen hieraan verbonden worden.

Conclusies:

Stedenbouwkundige maatregelen als bescherming voor de rust – en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten worden getoetst aan artikel 12, eerste lid, sub d, Habitatrictlijn.

Bestemmingsplanregels kunnen voorwaardelijke verplichtingen in zich hebben om daarmee recht te doen aan bijvoorbeeld het leefmilieu van de vleermuis. Hierbij is de ruimtelijke relevantie van groot belang.

Slotopmerking

Bescherming van de vleermuis maar ook van andere diersoorten dienen meer onder de aandacht brengen. Voorbeeld is het handboek biodiversiteit Provincie Noord – Brabant.

http://handleidingbiodiversiteit.brabant.nl/?page_id=875

Het blijft een lastig onderwerp vooral omdat de moeilijkheid erin zit hoe je diersoorten via ruimtelijke ordeningsbesluiten beschermd. Daarom een voorstel:

Voorstel:

1. Bijeenkomst “bescherming van soorten in bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen” met o.a. juristen en ecologen uit praktijk en wetenschap.